

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania T.R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

na skutek skarg T.R. i R.C. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21 listopada 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. oddala wniosek dowodowy z 23 października 2019 r.,

2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

T.R. (wnioskodawca) wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z 7 kwietnia 2016 r., III AUa (...), mocą którego oddalono apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 4 grudnia 2014 r., IX U (...), oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. (organ rentowy) z 15 lipca 2014 r., którą organ rentowy uchylił z urzędu decyzje z 20 grudnia 2002 r. i z 18 czerwca 2004 r., wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym w stosunku do wnioskodawcy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł wnioskodawca, zaskarżając go w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) czy roszczenie, przysługujące przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, a wynikające z ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. 2002 Nr 155, poz. 1287 ze zmianami, dalej jako ustawa restrukturyzacyjna), nie dotyczące kwestii wymiaru świadczeń w rozumieniu art. 9 ust. 2 ustawy restrukturyzacyjnej, stanowią roszczenie z zakresu ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 467 § 2 pkt 1 k.p.c. i czy podlegają w konsekwencji jurysdykcji sądów powszechnych? a w konsekwencji: 2) czy w postępowaniu prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, występującym jako organ restrukturyzacyjny na podstawie przepisów ustawy restrukturyzacyjnej (nie jako organ rentowy), zastosowanie powinna znaleźć ogólna zasada dwuinstancyjnego postępowania administracyjnego, czyli czy stronom przysługiwać powinno odwołanie do organu administracyjnego wyższego stopnia? Ponadto wnioskodawca powołał się na oczywiste naruszenie prawa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania z następujących powodów.

Po pierwsze, podstawy skargi kasacyjnej zostały sformułowane w taki sposób, że w ich ramach nie jest możliwe rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego sformułowanego przez wnioskodawcę a dotyczącego właściwości sądów powszechnych – sądów pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach „roszczeń przysługujących przeciwko ZUS a wynikających z ustawy restrukturyzacyjnej i niedotyczących kwestii wymiaru świadczeń”. Żaden z przepisów powołanych w treści tego zagadnienia prawnego nie został uwzględniony w podstawach skargi. Z kolei drugie z „zagadnień prawnych” skargi wnioskodawcy nie ma w swej treści żadnego przepisu prawa, zatem nie może zostać uznane za istotne zagadnienie

prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć, że przywołane zagadnienia prawne zmierzają właściwie do wykazania niedopuszczalności drogi sądowej w niniejszej sprawie, co z kolei prowadziłoby do nieważności postępowania przed sądem drugiej instancja uwzględnianej z urzędu przez Sąd Najwyższy, to z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zmianami, dalej jako ustawa systemowa) wynika jednoznacznie, że w sprawach z odwołania od decyzji organu rentowego wnosi się do właściwego sądu w terminie i na zasadach określonych w k.p.c. Odwołanie przysługuje do sądu powszechnego i nie stosuje się k.p.a. Jeżeli zatem ustawa restrukturyzacyjna milczy w przedmiocie drogi odwoławczej od decyzji wydawanych na jej podstawie, zastosowanie – w przypadku decyzji organu rentowego – znajduje regulacja ogólna zawarta w ustawie systemowej. Z niej zaś wynika jednoznacznie dopuszczalność drogi sądowej w sprawach z ustawy restrukturyzacyjnej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 maja 2006 r., I UK 321/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 171; z 27 kwietnia 2010 r., II UK 336/09, LEX nr 604222). Po drugie, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawarto żadnego wyводу odpowiadającego wymogom sprecyzowanym w powszechnie dostępnym orzecznictwie Sądu Najwyższego co do tego, kiedy można mówić o oczywistej zasadności skargi. Już z tego powodu brak podstaw do przyjęcia skargi o rozpoznania jako szczególnego środka zaskarżenia. Nawet gdyby zweryfikować – wbrew wymogom art. 398⁴ k.p.c. – kwestię zasadności skargi z punktu widzenia argumentacji zawartej w uzasadnieniu jej podstaw, to i tak nie można mówić o jej oczywistej zasadności. W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy stwierdza, że – mając na względzie okoliczności faktyczne i prawne leżące u podstaw wydanej w niniejszej sprawie decyzji organu rentowego – nie można przyznać R.C. statusu zainteresowanego lub strony postępowania z odwołania od tej decyzji. Przypomnieć należy, że u podstaw jej wydania leżało ustalenie – niepodważone w toku postępowania sądowego przez wnioskodawcę – że decyzje uchylane zaskarżoną decyzją zostały co prawda wydane z wniosku wnioskodawcy oraz R.C., działających jako wspólnicy spółki cywilnej P.H.P.U. „C.”, jednakże decyzje te zostały wydane wobec podmiotu nieistniejącego. W dacie złożenia przez

wnioskodawcę oraz R.C. wniosku o restrukturyzację należności spółka cywilna, której byli współnikami, już nie istniała. Nie występowała zatem między wnioskodawcą a R.C. żadna więź prawna, której konsekwencją byłby wpływ decyzji wydanej w niniejszej sprawie i adresowanej do wnioskodawcy na prawa i obowiązki R.C..

W drugiej kolejności Sąd Najwyższy nie znalazł żadnych podstaw do stwierdzenia, że doszło do oczywistego naruszenia art. 401 pkt 1 k.p.c. W wyroku Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r., I UK 166/17 (LEX nr 2508619) wyjaśniono już, że rozpoznanie sprawy z udziałem sędziego, który ujawnił swoje stanowisko co do istotnej okoliczności tej sprawy w rozstrzygnięciu innej, wcześniejszej sprawy, dotyczącej tej samej osoby nie prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Tym bardziej w niniejszej sprawie, z uwagi na brak związku wynikającego z więzi materialnoprawnej lub procesowej między wnioskodawcą a R.C., który to brak jest konsekwencją ustalenia – wiążącego w postępowaniu kasacyjnym – że spółka cywilna nie istnieje i nie istniała w dacie wydania uchylanej decyzji, nie można mówić o nieważności postępowania, gdyż sędziowie rozpoznający równolegle sprawę z odwołania R.C. nie podlegali wyłączeniu z mocy ustawy od rozpoznania niezależnej od niej sprawy wnioskodawcy.

Wniosek dowodowy z 23 października 2019 r., choć złożony na okoliczności dotyczące nieważności postępowania, nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ objęte treścią tego wniosku pismo skarżącego o wydanie interpretacji przepisów ustawy restrukturyzacyjnej nie prowadzi do wykazania jakiejkolwiek działalności mającej mieć znaczenie dla ewentualnego stwierdzenia nieważności postępowania cywilnego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

as